

Minimální preventivní program školní rok 2025/2026

**Vypracoval: Martina Faltysová, ředitelka školy
Zuzana Kustlová, metodik prevence**

V Mělníku dne 31. 8. 2025

Obsah

1	O ŠKOLE	4
1.1	SPECIFIKA ŠKOLY	5
1.2	POTENCIÁLNÍ RIZIKOVÁ MÍSTA ŠKOLY	5
1.3	SKLADBA AKTIVIT PRO JEDNOTLIVÉ CÍLOVÉ SKUPINY	6
2	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU NA ŠKOLE	8
2.1	OBEČNĚ	8
2.2	POPIS RIZIKOVÝCH JEVŮ NA NAŠÍ ŠKOLE	8
3	STANOVENÍ CÍLŮ MINIMÁLNÍHO PREVENTIVNÍHO PROGRAM ŠKOLY.....	9
3.1	DLOUHODOBÉ CÍLE ŠKOLY	9
3.2	STŘEDNĚDOBÉ CÍLE ŠKOLY	9
3.3	KRÁTKODOBÉ CÍLE ŠKOLY – ŠKOLNÍ ROK 2025/2026	10
4	KONTAKTY:	12
5	SLOVNÍČEK POJMŮ:	12
6	ZNALOSTNÍ KOMPETENCE ŽÁKŮ.....	13

1 O škole

Název a adresa školy, pro kterou platí tento MPP	Soukromá základní škola ERIZA, s.r.o., U Potoka 4391, Mělník
Jméno a příjmení ředitele	Martina Faltysová
Telefon na ředitele	774 224 778
E-mail na ředitele	martina.faltysova@eriza.cz

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Jméno školního metodika prevence	Zuzana Kustlová		
Telefon	608 715 650		
E-mail	zuzana.kustlova@eriza.cz		
Specializační studium	Ne, Speciální pedagog	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání	prevence soc. patologických jevů		

Jméno výchovného poradce	Martina Faltysová, Zuzana Kustlová		
Telefon	774 224 778		
E-mail	martina.faltysova@eriza.cz , zuzana.kustlova@eriza.cz		
Specializační studium	Ne, spec. pedagog	Studuje	Ne
Realizátor vzdělávání	depistážní činnost, realizace intervence, kariérové poradenství		

Jméno školního psychoterapeuta	Bc. Lucie Pecinková		
Telefon	774 074 729		
E-mail	info@lucie-pecinkova.cz		

1.1 Specifika školy

Naši školu charakterizujeme jako komunitní úplnou základní školu.

Škola se nachází v nových prostorách objektu Multifunkčního domu, v blízkosti městského parku. Nemá vlastní tělocvičnu, proto využívá víceúčelové hřiště a pro své potřeby si pronajímá sportovní halu BIOS, gymnastickou tělocvičnu ve Všetatech, zimní stadion a plavecký bazén. Některé ze tříd jsou vybaveny speciálními výukovými pomůckami (angličtina, matematika, čeština) a žáci na výuku těchto předmětů přecházejí do specializovaných učeben.

Na chodbách jsou vybudovány prostory pro relaxaci žáků a na školním pozemku je dílenský koutek i školní zahrádka, o kterou žáci začínají pečovat. Ta je využívána také o velké přestávce k relaxaci či svačení. Ke škole patří rovněž jurta – venkovní učebna, která slouží k výuce i projektovým aktivitám. V její blízkosti vznikly záhony pro pěstitelskou práci.

Část žáků dojíždí z okolních obcí (Neratovice, Hoření Vinice, Byšice). Spojení je velmi dobré, škola se nachází v blízkosti autobusového i vlakového nádraží.

Zájem o školu dlouhodobě převyšuje možnosti přijetí. V souladu s koncepcí školy jsou třídy otevírány s optimálním počtem 12 žáků. Významným faktorem pro stanovení cílů Minimálního preventivního programu (MPP) je skutečnost, že rodiče i žáci si školu aktivně vybírají a oceňují možnost inovativního vzdělávání. Společně s učiteli (tutory) se spolupodílejí na formování konkrétních cílů vzdělávání dětí a podílejí se na utváření pozitivního klimatu školy.

Od otevření školy v roce 2018 úzce spolupracuje se školou Spolek rodičů a přátel ERIZA, který významně podporuje vzdělávání i prevenci. Díky aktivním rodičům se podařilo rozšířit materiální vybavení pro výuku (např. matematická dílna), vybudovat venkovní učebnu v jurtě, připravit školní zahradu a zorganizovat řadu společenských i komunitních akcí posilujících vztahy mezi rodinami a školou.

Velmi dobrá je spolupráce mezi školou a školní družinou, a to při plánování aktivit, realizaci projektové výuky i v oblasti preventivních činností. Školní družina se podílí na včasném zachytu rizikového chování a přispívá ke kvalitní komunikaci se zákonnými zástupci.

Díky modernímu prostředí, inovativnímu vzdělávání a komunitnímu pojetí se škola stává místem, které podporuje nejen vzdělávací výsledky žáků, ale i jejich sociální a digitální kompetence. To je významné také pro realizaci ročního tématu MPP 2025/26 – Digitální kompetence a kyberbezpečnost.

1.2 Potenciální riziková místa školy

Za riziková místa ve škole lze považovat především spojovací chodbu, která svou dispozicí vybízí k běhu a míčovým hrám. Dalším potenciálně rizikovým prostorem je přímý vstup z učebny Věda k dílenskému koutku a na školní zahrádku. Ve všech učebnách jsou velmi nízko umístěna okna, proto jsou opatřena bezpečnostním zámkem a jejich manipulaci upravují školní pravidla.

Na všech uvedených místech je zajištěn stálý pedagogický dozor (dle rozvrhu, ve školní družině do 17.00), který tato potenciální nebezpečí monitoruje a včas zasahuje. Také ostatní prostory – WC, umývárny, protipožární dveře, šatny či relaxační koutky – jsou pod pravidelným dohledem pedagogických pracovníků, kteří se snaží předcházet nežádoucímu chování a v případě potřeby jej okamžitě řešit.

Pro žáky 1.–5. ročníku je otevřena školní družina. Zákonní zástupci žáků, kteří družinu nenavštěvují, na začátku školního roku podepisují souhlasné lístky s pohybem svých dětí mimo školu v době polední pauzy.

V rámci prevence se škola zaměřuje také na digitální riziková prostředí. Patří sem zejména využívání ICT vybavení, práce s tablety a počítači nebo komunikace prostřednictvím žákovských účtů a školních aplikací. Školní pravidla proto jasně stanovují zásady bezpečného používání digitálních technologií a online komunikace. Všichni pedagogové průběžně monitorují nejen fyzická, ale i online rizika a snaží se včas zasahovat.

1.3 Skladba aktivit pro jednotlivé cílové skupiny

Pracovníci školy

Zajišťujeme informovanost všech pracovníků školy o MPP a o nastavených pravidlech školy, která jsou uvedena v dalších dokumentech školy – školní řád, desatero tutora, organizační řád, krizový plán školy, školní program proti šikaně, prevence rizikového chování, plány a vyhodnocení práce výchovného poradce, plán vzdělávání pedagogických pracovníků v problematice primární prevence, vnitřní řád školní družiny aj.

Informovanost a spolupráce probíhá:

- formou pravidelných porad (pedagogických, všech zaměstnanců, porad vedení, pracovních skupin),
- emailovou interní komunikací,
- aktivní správou webu a sociálních sítí školy,
- společnými prožitky při akcích školy,
- neformální formou společných aktivit,
- každodenními operativními setkáními,
- každoročním adaptačním pobytem celé školy,
- společnými aktivitami se Spolkem rodičů a přátel ERIZA.

Ve škole pracuje tým složený z inspirativních pedagogů, kteří se aktivně zapojují do školních pobytových akcí, projektů, přespávání tříd i neformálních akcí školy (Pyžamový den, Den elegance...). Spoluúčast pedagogů je nezbytná pro úspěšnou realizaci preventivní strategie.

Pedagogové se podílejí na realizaci MPP zejména:

- zařazováním vhodných témat z oblasti prevence do výuky,
- využíváním inovativních forem práce: komunitní kruhy, skupinové činnosti, kooperativní a prožítkové učení, dramatizace, hraní rolí, práce s digitálními technologiemi,
- aktivní přítomností mezi žáky o přestávkách a při neformálních akcích,
- cílenými aktivitami na adaptačních pobytech celé školy i tříd,
- intenzivní komunikací se zákonnými zástupci.

Pedagogové jsou pravidelně vzděláváni také v oblasti digitálních kompetencí a kyberbezpečnosti, aby dokázali včas reagovat na projevy rizikového chování v online prostředí a podporovali bezpečné používání ICT ve výuce.

Školní poradenské pracoviště a poradenský tým

Školní poradenské pracoviště se řídí platnými vyhláškami a souvisejícími předpisy. Je tvořeno:

- školním výchovným poradcem pro 1. a 2. stupeň (ŠVP),
- školním metodikem prevence (ŠMP),
- školní psychoterapeutkou,
- speciálním pedagogem.

Podle potřeby se jednání účastní ředitelka, zástupkyně ředitelky, třídní učitel či další pedagog. Výchovná komise se schází bezodkladně dle aktuální situace, vždy minimálně ve dvou zástupcích poradenského týmu.

ŠMP a ŠVP mají zveřejněny kontakty pro rodiče na webových stránkách i nástěnkách školy. Poradenský tým se zaměřuje nejen na běžné oblasti prevence, ale nově také na rizikové chování v digitálním prostředí (kyberšikana, sexting, nadměrné užívání sociálních sítí).

Žáci školy

V prvních letech fungování školy byla pozornost věnována zejména budování pozitivních vztahů v nově sestavených třídních kolektivech. Nastavená pravidla se nyní upevňují a rozšiřují o nová témata, jako je emoční wellbeing či bezpečné užívání digitálních technologií.

Pravidelně probíhají diskusní a komunitní kruhy, ve kterých žáci reflektují třídní pravidla, vztahy i aktuální témata. Žáci se mohou kdykoli obracet na třídní učitele, vedení školy či poradenský tým; problémy se řeší operativně.

Žákovský parlament se schází každý týden, dvakrát ročně se koná shromáždění celé školy. Žáci jsou aktivně zapojováni do preventivních programů realizovaných neziskovými i státními organizacemi.

Otevřenost školy dokládá i možnost osobních pohovorů v ředitelně, kterou žáci aktivně využívají. Každé dva roky probíhá dotazníkové šetření klimatu třídy a školy.

V souvislosti s ročním tématem 2025/26 budou žáci více zapojeni do vrstevnického vzdělávání v oblasti digitální bezpečnosti, například formou prezentací a workshopů starších žáků pro mladší spolužáky. Cílem je posílit povědomí o bezpečném chování na internetu a nabídnout inspirativní příklady dobré praxe přímo od vrstevníků.

Rodiče a zákonní zástupci

Rodiče jsou pravidelně informováni o preventivní strategii školy prostřednictvím webu, sociálních sítí, nástěnek, informačních materiálů a dotazníků.

Škola zajišťuje:

- přímou účast rodičů na projektech, akcích a výuce,
- kvalitní spolupráci třídních učitelů s rodiči (třídní schůzky, tripartity, konzultace),
- fungující poradenský systém (ŠMP, ŠVP, psychoterapeutka, speciální pedagog, externí odborníci),
- nabídku společenských a komunitních akcí (adaptační a lyžařské kurzy, setkání u jurty, vernisáže, výstavy),
- přednášky a workshopy na aktuální témata (v roce 2025/26 se zaměří zejména na digitální wellbeing a bezpečné užívání technologií v rodinách),
- pasivní formy spolupráce – informační sdělení, telefonní kontakt, distribuce materiálů.

V oblasti sekundární prevence škola nabízí rodičům odbornou podporu, doporučení a zprostředkování služeb při řešení závažnějších problémů.

2 Analýza současného stavu na škole

2.1 Obecně

Členové školního poradenského pracoviště ve spolupráci s pedagogy vyhodnotili splněné cíle i oblasti, ve kterých je třeba pokračovat (viz „Vyhodnocení MPP SZŠ ERIZA, s.r.o. za školní rok 2024/2025“). Z těchto závěrů vychází skladba cílů pro nový školní rok. Případy rizikového chování jsou na naší škole spíše ojedinělé; přesto je řešíme neprodleně, vždy posuzujeme jejich závažnost a postupujeme podle školních postupů a krizových plánů. Průběžně vyhodnocujeme klima a prevenci formou pozorování a dotazníků a zjištění promítáme do práce s třídními kolektivy i jednotlivci.

Ve škole se daří budovat prostředí vzájemného respektu a důvěry. Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za své chování a k respektujícímu přístupu k vrstevníkům i pedagogům. Díky otevřené komunikaci, komunitním kruhům a partnerskému přístupu učitelů se daří včas řešit případné problémy a předcházet eskalaci rizikových jevů.

Prevenici zneužívání návykových látek chápeme v souvislosti s dalšími projevy rizikového chování (vandalismus, šikana, agrese, xenofobie, kyberšikana apod.). V posledním období se začínají objevovat i problémy spojené s digitálním prostředím – zejména nevhodné užívání mobilních zařízení, nadměrné trávení času online či projevy kyberšikany. Tyto skutečnosti potvrzují nutnost systematicky posilovat digitální kompetence a digitální bezpečnost, a to nejen u žáků, ale také u pedagogických pracovníků, aby mohli být v této oblasti kompetentními průvodci.

Pravidelně jsou organizovány sportovní dny, tvořivé workshopy, exkurze a projektové aktivity. V rámci předmětu Projekt i napříč výukou rozvíjíme klíčové kompetence žáků – týmovou spolupráci, obhajobu vlastního názoru, schopnost dokončit práci, kritické myšlení i sociální dovednosti. Pro smysluplné využití volného času slouží také školní kluby ERIZA.

Vedení školy i všichni pedagogové jsou obeznámeni se strategiemi šetření šikany, užívání návykových látek i dalších forem rizikového chování (včetně online incidentů) a postupují podle preventivního programu školy a krizového plánu. Malé pracovní skupiny (buňky) umožňují individuální přístup k žákům, otevřenou a bezpečnou diskusi a posilují dobré klima ve třídách.

2.2 Popis rizikových jevů na naší škole

Velmi důležitým nástrojem prevence je posilování zdravého sebevědomí žáků, podpora jejich silných stránek a budování důvěry ve vlastní schopnosti. Pedagogové svým respektujícím a partnerským přístupem posilují odpovědnost žáků za jejich chování a aktivně podporují otevřenou komunikaci. Malé třídní kolektivy umožňují snadnou kontrolu a včasné podchycení rizikových jevů, zároveň však mohou omezovat možnosti žáků ve výběru kamarádských vztahů. Proto v rámci vyučovacích předmětů Projekt a Člověk cíleně spojujeme žáky do vrstevnický smíšených skupin, čímž podporujeme jejich sociální učení a rozvoj spolupráce napříč ročníky.

Prostor k pozitivnímu trávení času žákům poskytujeme také během přestávek – využívají relaxační koutky, školní zahradu a jurtu. V posledních letech se v souvislosti s rodinnými změnami objevují situace spojené s disharmonií při rozchodu rodičů, která se promítá i do chování dítěte ve škole. V uplynulém školním roce se objevily drobné i výraznější konflikty napříč ročníky, které jsme díky včasnému zásahu pedagogů a následné spolupráci s rodiči úspěšně zvládli. Situace jsme dále sledovali, věnovali se prevenci a v této práci budeme pokračovat i nadále.

Průběžně se zaměřujeme na rizika spojená s užíváním mobilních telefonů a digitálních technologií.

Stanovujeme jasná pravidla jejich používání a spolupracujeme s rodinami žáků, u kterých se projevují známky rizikového chování spojeného se závislostí na mobilních telefonech či počítačových hrách. Osvědčily se nám preventivní aktivity typu „dny offline“, které byly žáky i rodiči přijaty velmi pozitivně a od minulého školního roku jsme zavedli „školu offline“.

Příležitostně se objevují projevy nezvládnání emocí, zejména v souvislosti s používáním mobilních zařízení a řešením konfliktů fyzickými atakami. V praxi se nám osvědčilo využívání rychlých intervenčních metod (např. STOP karty), řešení situací metodami individuální reflexe (např. „Jak to vidím já“) a pravidelná spolupráce s rodiči. Důležité je i otevřené pojmenování problémů v komunitních a řešících kruzích a hledání konkrétních řešení. Veškeré situace se podařilo zvládnout tak, aby žáci splnili podmínky hodnocení a zůstali aktivní součástí školního života. Dalším podpůrným nástrojem je konzultace s emoční terapeutkou a začleňování vybraných technik emoční terapie do výuky.

K monitorování klimatu ve třídách pravidelně i nadále využíváme osvědčená dotazníková šetření (např. Nedokončené věty, Medvídci na stromě, Ksichtíky, Indiánský kmen aj.), která následně společně s pedagogy vyhodnocujeme a promítáme do práce se třídami.

3 Stanovení cílů minimálního preventivního programu školy

3.1 Dlouhodobé cíle školy

- vést žáky ke zdravému životnímu stylu v rámci výuky, školních projektů i volnočasových aktivit
- podporovat osobnostní a sociální rozvoj žáků, budování zdravého sebevědomí a respektujících vztahů
- rozvíjet sociálně-komunikativní dovednosti, prosociální chování a pozitivní hodnoty a postoje žáků
- posilovat odolnost žáků vůči tlaku vrstevnické skupiny a učit je konstruktivnímu řešení problémů
- zvyšovat odolnost žáků vůči projevům rizikového chování a minimalizovat vlivy, které narušují jejich zdravý vývoj
- nabízet žákům pestrou škálu hodnotných aktivit v rámci nespecifické primární prevence ve volném čase
- podporovat socializaci žáků, jejich uvědomění vlastní role v kolektivu a schopnost spolupráce
- posilovat vlastní aktivitu žáků, pestrost forem preventivní práce a zapojení celého pedagogického sboru
- rozvíjet digitální kompetence a posilovat bezpečné a zodpovědné chování žáků v online prostředí

3.2 Střednědobé cíle školy

- podporovat účast pedagogického sboru na seminářích a vzdělávacích aktivitách s tematikou primární prevence a sdílet zkušenosti z vlastní praxe
- systematicky rozvíjet respektující komunikaci – mezi žáky navzájem i mezi žáky a pedagogy
- posilovat dovednosti žáků v obraně před manipulací, v odpovědnosti za vlastní rozhodnutí, v přijetí neúspěchu a schopnosti říci „ne“
- pokračovat v prevenci šikany a sledovat chování žáků nejen ve škole (např. o přestávkách), ale i na mimoškolních akcích
- pravidelně monitorovat klima tříd pomocí diagnostických dotazníků a výsledky promítat do práce se třídami
- vytvářet pocit sounáležitosti a hrdosti na školu prostřednictvím společných aktivit (školní

hymna, školní trička, školní Instagram, akademie, třídní a rodinné akce)

- rozvíjet digitální gramotnost a kybernetickou bezpečnost žáků i pedagogů, posilovat prevenci rizik spojených s online prostředím

3.3 Krátkodobé cíle školy – školní rok 2025/2026

- adaptační exkurze pro žáky celé školy na začátku školního roku – nastavení třídních pravidel, napojení na klima školy (*Martina Faltysová, třídní tutori*)
- projekt „škola offline“ – celoroční aktivita pro podporu sociálních kompetencí, která žákům pomáhá si uvědomit zásady zdravého využívání digitálních technologií (*tým tutorů*)
- speciální akce (Barevný týden, turnaj ve fotbálku, školní stánky s prodejem vlastních výrobků aj.) – podpora socializace, sounáležitosti a rozvoj finanční gramotnosti (*školní parlament, jednotlivé třídy*)
- organizace zájmových klubů jako smysluplné řešení volného času (*Martina Faltysová*)
- sportovní dny školy pro podporu sounáležitosti a posilování schopnosti vyrovnat se s neúspěchem (*Michal Hání, Lucie Šnajdrová*)
- zkvalitnění informovanosti žáků – nástěnky s aktuálními informacemi, chytrá zeď, emailová komunikace (*vedení školy*)
- mentorství žáků 9. ročníku pro žáky 1. ročníku – společné aktivity (*Kristina Pokorná, Jitka Samková*)
- adaptační aktivity pro 6. ročník – adaptační pobyt, večerní škola pro rodiče, speciální akce, dotazníková šetření (*Jitka Rubínová*)
- spolupráce s odbornými pracovišti a organizace besed na téma prevence (AIDS, netolismus, sexuální výchova, protidrogová prevence, úrazy, alkoholismus) (*Martina Faltysová, Zuzana Kustlová*)
- školní rituály podporující sociální kompetence a sounáležitost (přespávání ve škole, filmový klub, kulturní kredit, vánoční akce, školní akademie, Festival svobody, Den Země, vrstevnické učení) (*tým tutorů*)
- pobytové akce zaměřené na zdravý životní styl (lyžařský a plavecký kurz) (*Jitka Rubínová*)
- skupinové práce v rámci pravidelných školních projektů – rozvoj sociálních dovedností, posilování odolnosti vůči tlaku vrstevnické skupiny a rizikovému chování, zlepšování klimatu tříd (*Kristina Pokorná, Kamila Strnadová, Zuzana Kustlová*)
- bloky primární prevence dle aktuální nabídky – zaměření na emoční techniky, podporu kritického myšlení, rozvoj digitálních kompetencí a kybernetické bezpečnosti (*Zuzana Kustlová*)
- individuální konzultace, „otevřené dveře“, sdílené komunikační kruhy s třídním tutorem a vedením školy – rozvoj komunikativních dovedností, řešení problémů, trénink obrany před manipulací, schopnost říci „ne“ (*tým tutorů*)
- pravidelná týdenní jednání školního parlamentu – trénink konstruktivního řešení problémů, osobnostní rozvoj a posilování sociálních dovedností (*Martina Faltysová*)
- spolupráce s dalšími subjekty – rodiče, školská rada, školní terapeutka, pedagogicko-psychologická poradna v Mělníku (*tým tutorů, vedení školy*)
- pravidelné komunitní kruhy – tvorba pravidel chování, sdílení a řešení podnětů, budování bezpečného prostředí, práce s emočními kartami a technikami (*Jitka Samková, třídní tutori*)
- pro zefektivnění práce třídních tutorů v oblasti prevence rizikového chování je možné svolat třídnické hodiny mimo stanovený rozvrh (před nebo po vyučování) v případě potřeby řešení aktuálních třídních situací nebo preventivních témat. (*třídní tutori*)
- prohlubovat spolupráci se zákonnými zástupci žáků a zapojovat rodiče do preventivních aktivit školy (*vedení školy*)
- rozvíjet digitální kompetence a posilovat bezpečné a zodpovědné chování žáků v online prostředí (*Alena Semelková, Zuzana Kustlová*)

Roční téma pro školní rok 2025/2026: Podpora a rozvoj digitálních kompetencí a kybernetické bezpečnosti.

Rozvoj digitálních kompetencí a bezpečného chování v online prostředí je v letošním školním roce hlavním nosným tématem preventivní práce školy. Součástí tohoto zaměření je i digitální hygiena – tedy vědomé a zdravé používání technologií, správný time management, vyvažování online a offline aktivit a prevence nadužívání digitálních zařízení. Kritické myšlení zůstává nadále systematicky podporováno jako přirozená součást vzdělávacího procesu ve všech vzdělávacích oblastech.

Okruhy pro 1. stupeň

Začlenění do vzdělávacích oblastí Projekt, Komunikace a Člověk:

- modelové emočně vypjaté situace – nácvik vhodného chování, zvládání emocí, hledání řešení,
- práce s textem – metody kritického myšlení a čtenářské gramotnosti,
- jak se zachovat v případě zranění – rychlá organizace, přivolání pomoci, základní první pomoc,
- davové chování – jak reagovat, když ostatní zůstávají pasivní,
- nový model společnosti – porovnání se stávajícím modelem v ČR, diskuze o roli ochranných složek a trestných činech,
- kyberprostor – základy bezpečného chování na internetu, nastavení a zabezpečení hesel, uvědomění si rizik sociálních sítí,
- digitální hygiena – kolik času věnovat technologiím, význam pohybu a odpočinku, rozlišování zdravého používání a nadužívání,
- dopravní výchova – chování na silnici, dopravní značky, jízda na kole, povinná výbava kola,
- sexuální chování – přiměřené věku, bezpečné postoje a vzájemný respekt,
- umění říci „ne“, obrana před manipulací – nácvik verbální i neverbální komunikace.

Okruhy pro 2. stupeň

Začlenění do vzdělávacích oblastí a integrovaných předmětů:

- roční nosné téma: rozvoj digitálních kompetencí a kybernetické bezpečnosti – systematicky v předmětech Projekt Člověk, metody kritického myšlení, práce s textem, podpora čtenářské gramotnosti,
- time management v digitálním světě – plánování času online a offline, nastavení hranic pro používání technologií,
- digitální hygiena – zásady zdravého používání obrazovek, vliv na spánek, soustředění a fyzické zdraví,
- prevence digitální závislosti – vědomé využívání technologií, rozpoznávání rizika nadužívání,
- práce s emocemi a respektující komunikace – v předmětu Projekt a dalších vzdělávacích oblastech,
- *Festival svobody* – občanská práva, svoboda projevu, připomínka 17. listopadu, osobnostní rozvoj,
- v předmětu Věda a Historie – témata lidských ras, xenofobie a rasismu,
- v předmětu Projekt – antikoncepce, pohlavní choroby, sexuální výchova, návykové látky, poruchy příjmu potravy, netolismus, kyberprostor a prevence kyberšikany, finanční gramotnost,
- v předmětu Člověk – zdravá výživa, prevence nemocí, posilování imunity,
- sociální gramotnost (v předmětu Trivium) – umění říci „ne“, obrana před manipulací, rozvoj empatie, vyrovnání se s neúspěchem.

Strategie realizace a kontrola plnění cílů

Realizace je postavena na koncepci školy, organizaci výuky a metodách práce pedagogů. Kontrola probíhá prostřednictvím:

- hospitací vedení školy,
- diskusí se žáky v komunitních kruzích i individuálně,
- porad týmu školního poradenského pracoviště,
- dotazníkových šetření mezi rodiči, pedagogy i žáky,
- tripartitních setkání,
- autoevaluací
- sebehodnocení žáků.

Vedení školy má otevřené dveře pro zákonné zástupce, pedagogy i žáky pravidelně každý pátek, případně kdykoliv po předchozí domluvě.

4 Kontakty:

- Protidrogový koordinátor: Jaroslava Brabcová, 315 635 318, j.brabcova@melnik.cz
- Kurátoři pro děti a mládež: Bc. Jitka Feixová, kurátorka pro mládež, tel.: 315 635 331, e-mail: j.feixova@melnik.cz
- Policie ČR: por. Mgr. Markéta Johnová, DiS., 725 844 100, oddělení prevence
- Probační a mediační služba, Hrušková Jitka Mgr., probační úředník, jhruskova@pms.justice.cz , 725 961 310
- Městská policie 158
- Nemocnice s poliklinikou, 315 639 111
- Evropské číslo tísňového volání: 112
- Bílý kruh bezpečí (oběti a svědci trestných činů), 257 317 110
- Linka bezpečí (poradenství dětem a mladistvým), 800 116 111
- Dona (oběti domácího násilí), 251 511 313

5 Slovníček pojmů:**Rizikové chování**

Podle Centra adiktologie a současné praxe zahrnuje zejména:

- agresivní chování,
- závislostní chování (alkohol, tabák, návykové látky, digitální závislosti – mobilní telefony, sociální sítě, počítačové hry),
- prekriminální chování,
- sexuálně rizikové chování,
- poruchy příjmu potravy,
- rasismus, xenofobii a jiné formy diskriminace,
- působení sekt,
- rizikové sporty,
- kybernetické hrozby (kyberšikana, sexting, grooming, zneužití osobních údajů, nevhodný obsah),
- nebezpečné formy aktivit (např. extrémní sporty nebo riskantní chování v dopravě),
- sociální a psychologické dopady (zhoršení vztahů, oslabení školního prospěchu, izolace či odtržení od reality),
- kombinaci rizikových faktorů (vyšší nebezpečí u jedinců, kteří již mají problémy v rodině, škole nebo mezi vrstevníky).

Prevence (z lat. *praevenire* – předcházet) znamená soustavu opatření, která mají zabránit výskytu nežádoucích jevů, nebo je alespoň omezit. Ve školním prostředí jde zejména o předcházení závislostem, násilí, šikaně, úrazům, neúspěchu ve škole, sociálním konfliktům či digitálním rizikům.

Primární prevence u žáků

Základním principem je výchova žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k posílení integrity osobnosti. Cílem je zabránit výskytu rizikového chování nebo co nejvíce omezit jeho škody.

Nespecifická primární prevence

Veškeré aktivity, které podporují zdravý životní styl a pozitivní sociální chování prostřednictvím smysluplného využívání volného času – např. zájmové, sportovní a volnočasové činnosti, školní projekty, kulturní a společenské akce.

Specifická primární prevence

Zahrnuje programy cíleně zaměřené na rizikové chování:

- všeobecná prevence – pro celou populaci žáků, bez ohledu na míru rizika,
- selektivní prevence – pro žáky, u nichž lze předpokládat zvýšenou hrozbu rizikového chování,
- indikovaná prevence – pro žáky, u kterých už byly zaznamenány problémy v chování nebo zvýšené rizikové faktory.

Digitální hygiena

Soubor pravidel a návyků, které podporují zdravé a bezpečné používání technologií. Zahrnuje zejména:

- time management – vyvážené rozložení času tráveného online a offline,
- zdravé užívání – vědomé využívání technologií pro vzdělávání a rozvoj,
- omezení nadužívání – prevence závislosti na mobilních telefonech, hrách a sociálních sítích,
- ochranu osobních údajů a kybernetickou bezpečnost,
- pravidelné přestávky a psychohygienu – střídání digitální práce s fyzickou aktivitou a odpočinkem.

6 Znalostní kompetence žáků

1.–3. ročník

- žáci znají základní zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog a zneužíváním léků,
- umí jednoduchými způsoby odmítnout nabídku návykových látek,
- chápou hodnotu zdraví a nevýhody nezdravého životního stylu,
- znají základní pravidla, jak pečovat o své zdraví,
- mají základní právní povědomí v oblasti sociálně patologických jevů,
- uvědomují si význam bezpečného chování v online prostředí (neprozrazují osobní údaje, umí nastavit jednoduché heslo, vědí, že ne vše na internetu je pravda),
- učí se zásadám digitální hygieny – střídání času u obrazovky s pohybem a odpočinkem.

3.–5. ročník

- uvědomují si zdraví jako základní životní hodnotu,
- znají činnosti vhodné pro zdravý denní režim a osvojování zdravého životního stylu,
- podrobněji znají zdravotní a sociální rizika užívání návykových látek a umí argumentovat ve prospěch zdraví,
- mají povědomí o právních normách omezujících kouření, alkohol a šíření drog,
- vědí, na koho se obrátit při potřebě poradenské nebo odborné pomoci,

- umí pojmenovat základní mezilidské vztahy a rozpoznat projevy nesnášenlivosti,
- chápou, že jednání ohrožující práva druhých (např. šikana, násilí, zastrašování) je protiprávní,
- umí základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky,
- znají základy bezpečného chování na internetu (např. komunikace jen s lidmi, které znají, opatrnost při sdílení informací, neotevírání neznámých souborů),
- rozumí principům digitální hygieny – vědí, jak si organizovat čas u obrazovek a co znamená zdravé a nezdravé používání technologií.

6.–9. ročník

- chápou význam harmonických mezilidských vztahů a respektují odlišné názory, zájmy i způsoby chování druhých,
- uplatňují nenásilné způsoby řešení konfliktů a umí spolupracovat ve skupině,
- znají významné dokumenty o lidských právech a činnosti institucí právní ochrany,
- uvědomují si podstatu protiprávního jednání a právní odpovědnost za své činy,
- chápou zdraví v jeho fyzické, psychické i sociální dimenzi, dokáží hodnotit zdravotní návyky a vysvětlit své postoje,
- znají zásady zdravého životního stylu (pohyb, výživa, psychohygiena) a snaží se je uplatňovat,
- vědí, že zneužívání dítěte je trestné a znají postup, jak hledat odbornou pomoc,
- bezpečně zvládají modelové situace krizového chování (šikana, týrání, sexuální zneužívání, kyberšikana) a umí se v nich správně rozhodnout,
- znají možnosti komunikace s odbornými službami (linky důvěry, krizová centra, poradny),
- umí diskutovat o rizicích drog, orientují se v trestněprávní problematice návykových látek,
- odmítají projevy brutality a násilí šířené médii a umí o nich kriticky diskutovat,
- rozvíjejí digitální kompetence – uvědomují si rizika spojená s technologiemi, kybernetickými hrozbami a digitálním nadužíváním, znají pravidla digitální hygieny a bezpečného chování online.

Poznámka: Program je otevřený dokument, který se v průběhu školního roku může aktualizovat a doplňovat vzhledem k aktuálním otázkám a příležitostem.